

Grassroots-toiminta suomalaisessa jalkapallossa ja futsalissa

Tietotarveselvitys | kevät 2023

**SUOMEN
PALLOLIITTO**

Miksi tietotarveselvitys grassroots-toiminnasta?

Palloliitto tarjoaa jäsenseuroilleen useita grassroots-palveluita harrastajamäärien kasvattamisen ja säilyttämisen sekä eri toimijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi

Grassroots-palveluihin kuuluvat esimerkiksi perhefutista, harrastejalkapalloa, kouluysteistyötä ja soveltavaa jalkapalloa tukevat konseptit ja työkalut

Koottua näkymää seurojen käyttämistä palveluista ei ole olemassa

Tarkempi käsitys palveluiden käytöstä tarpeen

- 1) tilannekuvan muodostamiseksi
- 2) palveluiden kehittämiseksi
- 3) resurssien allokoinnin tueksi
- 4) voi myös lisätä ymmärrystä seurojen toiminnasta liittyen toimintaympäristön muutoksiin
(esim. väestön ikääntyminen, kaupungistuminen)

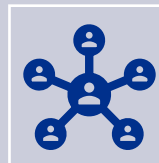

Mitä tutkittiin ja miten?

Mitä grassroots ja grassroots-palvelu tarkoittaa suomalaisessa kontekstissa?

Lähteinä akateeminen kirjallisuus, UEFA:n ja FIFA:n määritelmät sekä asiantuntijatieto

Millaisia ovat Palloliiton seuroille tarjoamat grassroots-palvelut, joilla tavoitellaan lajin pariin uusia harrastajia?

Palvelukuvaukset koottiin taulukkoon

Mitä grassroots-toimintoja seurat ovat tuottaneet jäsenistölleen uusien pelaajien rekrytoimiseksi viimeisen 12 kuukauden aikana?

Miten seurat ovat kokeneet yhteistyön Palloliiton kanssa heidän tuottamiin grassroots-palveluihin liittyen?

Grassroots-toimintaa harjoittaville seuroille lähetetyn kyselylomakkeen määrällinen ja laadullinen tarkastelu (n=104, vastausprosentti 21)

Grassroots suomalaisen jalkapallon ja futsalin kontekstissa

Suomen Palloliiton määritelmä grassroots-käsitteelle

Viittaa kaikkeen sellaiseen lasten ja nuorten jalkapallo- ja futsaltoimintaan, joka ei pohjaudu huipputoiminnan käytäntöihin sekä sellaiseen aikuisten jalkapallotoimintaan, joka ei ole virallista kilpailutoimintaa.

Grassroots-toiminnan tarkoitus

Monipuolisten harrastustapojen takaaminen jokaiselle.

Grassroots-toiminnan rajaus

Laaja kirjo erilaista harrastustoimintaa, kuten koulu- ja päiväkotijalkapallo, aikuisten harrastejalkapallo, soveltava jalkapallo ja kävelyjalkapallo.

Siihen sisältyy jalkapallon junioritoiminta, lukuun ottamatta 17-19-vuotiaiden poikien ja tyttöjen jalkapallon sekä futsalin SM-sarjat.

Ulkopuolelle rajataan aikuisten valtakunnallinen ja alueellinen kilpailutoiminta.

Palloliiton grassroots-palveluiden tarkoitus

Harrastajamäärien kasvattaminen ja laadukkaiden harrastusmahdollisuuksien lisääminen.

GR-palvelut ja niiden kuvaukset

Palvelu	Kuvaus	Tavoitteet	Kohderyhmä	Hyödyt seuroille	Edellytykset seuralle	Palloliiton rooli / tuki
Perhefutis	Lapsen ja vanhemman yhteinen harrastus ja ensimmäinen kosketus seuratoimintaan	Auttaa perheitä nauttimaan liikunnasta monipuolisesti ja turvallisesti Opettaa motorisia perusliikuntataitoja ja tukea lapsen kokonaisvaltaista kasvua Tukea lapsen ja vanhemman vuorovaikutusta Aktivoida perheitä mukaan seuratoimintaan	3-6 -vuotiaat lapset ja heidän vanhempansa	Lapset ja perheet saadaan aikaisessa vaiheessa mukaan seuratoimintaan	Koulutukseen osallistuminen, toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen	Valmis toimintamalli Koulutus, materiaalit ja seurakehittäjän tuki
Playmakers	Ensiaskel 5–8-vuotiaille tytöille jalkapallon parissa tarinankerronnan keinoin	Rohkaista tyttöjä lajin pariin ja joukkue toimintaan Lisätä naisten määrää valmentajina	5-8 -vuotiaat tytöt	Tyttöjä saadaan mukaan toimintaan	Koulutukseen osallistuminen, toiminnan toteuttaminen konseptin mukaisesti ja raportointi	Valmis toimintamalli Koulutus, materiaalit ja seurakehittäjän tuki
Soveltava jalkapallo	Toimintaa erityisryhmille	Lisätä erityisryhmien mahdollisuuksia osallistua urheiluseuratoimintaan jalkapallon parissa	Vammaiset ja pitkäaikaissairaat lapset, nuoret ja aikuiset	Mahdollistaa harrastamista kaikille	Toiminnan suunnitelmalliseen toteuttamiseen sitoutuminen	Tuki ryhmiä perustettaessa ja toimintaa kehittäessä Sarjatoiminnan ja muiden kilpailujen organisointi
Aikuisten ja nuorten harrastejalkapallo	Mahdollistaa harrastamisen eri tavoin läpi elämän	Tarjota toimintaa monipuolisesti eri kohderyhmille Tuoda mahdollisuus joukkuelajiin mukaantulemiseen myös nuorena tai aikuisena	Muut kuin normaaliin joukkue toimintaan osallistuvat nuoret ja aikuiset	Eri kohderyhmistä tulevia harrastajia ja toimijoiden saadaan mukaan seuratoimintaan	Toiminnan suunnitelmalliseen toteuttamiseen sitoutuminen	Valmiit toimintamallit Tuki ryhmiä perustettaessa ja toimintaa kehittäessä Sarjatoiminnan ja muiden kilpailujen organisointi
Seurojen järjestämät jalkapallokoulut ja leirit	Seurojen järjestämät jalkapallo- ja futsalkoulut uusille pelaajille lajiin tutustumiseen	Tavoittaa uusia pelaajia	Uudet pelaajat ja pelaajien perheet.	Uusien pelaajien mukaan saaminen toimintaan.	Toiminnan järjestäminen - halutessaan valitsemallaan tavalla	Tukea suunnitteluun, toteutukseen ja seurantaan
Matalankynnyksen pelitoiminnot ja kaupunginosatoiminnot	Pelitoimintaa omalle seuralle tai yhteistyössä muiden seurojen kanssa	Tarjota paljon pelejä mahdollisimman lähellä mahdollisimman monelle harrastajalle	Seurojen nuorimpien ikäluokkien pelaajat	Mahdollistaa harrastamista ja pelaamista	Toiminnan järjestäminen – halutessaan valitsemallaan tavalla	Tukea suunnitteluun, toteutukseen ja seurantaan
Kaikki Pelissä – jalkapalloa, futsalia kouluissa ja päiväkodeissa	Liikunnan määrän, ilon ja laadun lisääminen kouluissa ja päiväkodeissa jalkapallon ja futsalin avulla	Tukea lasten ja nuorten sosiaalisen, henkisen ja liikunnallista kehittymistä Parantaa oppimista ja jaksamista Parantaa jalkapallon ja futsalin yhteiskunnallista asemaa	Koulut ja päiväkodit, oppilaat ja opettajat	Potentiaalisia harrastajia kohdataan ja seuran roolia toiminta-alueellaan vahvistetaan	Toiminnan suunnitelmalliseen toteuttamiseen sitoutuminen yhdessä koulujen ja päiväkotien kanssa	Tuki seuroille koulu- ja päiväkotitoiminnan toteuttamisessa Valmiit toimintamallit, kampanjat ja materiaalit Opettajakoulutus ja materiaalit opettajille liikunnan opettamisen tueksi
Futisstartti	Seuran toteuttama koulutus vanhemmille lapsen harrastuksen alkuvaiheessa	Tuoda seurat ja perheet lähemmäksi toisiaan heti harrastuksen alussa Kasvattaa arvostusta seura- ja vapaaehtoistyötä kohtaan	Lasten vanhemmat	Vanhempien ymmärrys seuratoiminnasta, roolistaan lapsen harrastuksessa ja vapaaehtoisuuden merkityksestä kasvaa	Koulutukseen osallistuminen, materiaalien muokkaminen ja koulutusten toteuttaminen	Valmis toimintamalli Koulutus, materiaalit ja seurakehittäjän tuki
Pelaajamäärän kasvattamisen toiminnanohjaus	Osana laatujärjestelmää tai muuta seuradiologia syntyvä kehityssuunnitelma seuran pelaajamäärien kasvattamiseksi	Auttaa seuran lähtökohdista ja tarpeesta syntyvä pelaajamäärien kasvattamisen ja ylläpitämisen suunnittelua, toteutusta ja seurantaa	Seuran määrittämät kohderyhmät	Pelaajamäärien kasvattaminen	Sitoutuminen toiminnan suunnitelmalliseen toteuttamiseen sitoutuminen	Tukea suunnitteluun, toteutukseen ja seurantaan
Kampanjat seuran pelaaja-määrän kasvun tukena	Kampanjat ja teemapäivät, joita seurat voivat hyödyntää	Edistää lajin näkyvyyttä ja asemaa	Kampanjakohtainen	Seurat voivat hyödyntää Palloliiton antamaa tukea ja näkyvyyttä sekä olla mukana valmiissa konsepteissa	Kampanjoiden hyödyntäminen ohjeiden mukaisesti.	Tuottaa ajankohtaista, tavoitteita tukevaa, valmista, helppokäyttöistä ja laadukasta sisältöä, mitä seurat voivat hyödyntää
Seurojen näkyvyys ja tavoitettavuus	Digitaalisten kanavien hyödyntäminen seuran toiminnassa	Seuran näkyvyyden lisääminen Eri kohderyhmien tavoittaminen tehokkaammin ja monipuolisemmin	Seuran määrittämät kohderyhmät	Osaamisen lisääminen digitaalisten välineiden hyödyntämisessä seuran tavoitteiden tukena	Osaamisen kehittämisen haluaminen	Kouluttaa ja kertoa mahdollisuuksista
Vaikuttaminen ja yhteiskuntavastuu	Seurojen näkyvyyden, tunnettuuden ja yhteiskunnallisen arvon ymmärtäminen ja hyödyntäminen	Vahvistaa jalkapallon ja seuran asemaa yhteiskunnallisesti	Yhteiskunnan eri sektorit	Seuran ja lajin yhteiskunnallisen aseman vahvistuminen paikallisesti	Yhteistyöhön sitoutuminen	Tuottaa tietoon pohjautuvaa materiaalia tukemaan seurojen vaikuttavuutta paikallisesti Olla mukana vaikuttamassa.

Seurojen toteuttama grassroots-toiminta

Taulukko 2. Seurojen toteuttama grassroots-toiminta viimeisen 12 kk aikana.

Seuran toteuttama grassroots-toiminta viimeisen 12 kk aikana	Seurat, joilla toimintaa (N)	%	Seurat, joilla ei toimintaa	%
Perinteisen joukkue toiminnan ulkopuolinen toiminta lapsille ja nuorille	86	93 %	6	7 %
Futsaliin tai tyttöjen harrastajamäärän kasvattamiseen liittyvät toiminnot	71	77 %	21	23 %
Päiväkoti-, koulu- ja muu kuntayhteistyö	69	75 %	23	25 %
Palloliiton tukitoimien hyödyntäminen seurassa	67	73 %	25	27 %
Perinteisen joukkue toiminnan ulkopuolinen toiminta aikuisille ja senioriväestölle	57	62 %	35	38 %
Toimintaa erityistä tukea tarvitseville liikkujille (ns. soveltava jalkapallo)	16	17 %	76	83 %

Seurat olivat tuottaneet viimeisen 12kk aikana laajasti erilaisia grassroots-toimintoja, mutta tehneet yhteistyötä Palloliiton kanssa tai hyödyntäneet sen palveluita toiminnan tueksi vain rajoitetusti.

Erityisesti pienillä seuroilla keskittyminen lapsilähtöiseen toimintaan korostuu perinteisen joukkue toiminnan rinnalla.

Aikuisille ja senioreille suunnattu toiminta painottuu enemmän keskisuuriin ja isoihin seuroihin, mikä selittyy osittain henkilöresursseilla ja pelaajamäärillä.

Seurojen kiinnostus uusiin konsepteihin

Taulukko 3. Seurojen kiinnostus, mikäli Palloliitto tarjoaisi valmiin konseptin uudelle kohderyhmälle.

Palloliiton tarjoama uusi "valmis konsepti"	N	%
Nuorten kevyt harrastetoiminta	51	58 %
Aikuisten jalkapallokoulu	38	43 %
Aikuisten harrasteturnaus/-pelitapahtuma	33	38 %
Nuorten harrasteturnaus/-pelitapahtuma	30	34 %
"Firmaliiga"	26	30 %
Ikäihmisten kävelyjalkapallo	26	30 %
Futsaliin erikoistunut joukkue-toiminta	17	19 %
Jokin muu kohderyhmä ja/tai toiminta, mikä?	7	8 %
Kuntouttavat ryhmät (esim. yhteistyössä sairaaloiden kanssa)	5	6 %

Kyselyssä pyydettiin ilmoittamaan, mikäli seura olisi kiinnostunut taulukossa 3 esitetyistä konsepteista, jos Palloliitto tarjoaisi sellaisia.

Vastausten perusteella näyttää siltä, että erityisesti nuorten ja aikuisten kevyemmän harrastetoiminnan konsepteille on kysyntää.

Arvio yhteistyöstä seuran koon mukaan

Tyytyväisyyttä yhteistyöhön Palloliiton kanssa arvioitiin asteikolla 1-5, jossa 1 = erittäin tyytymätön ja 5 = erittäin tyytyväinen. Lisäksi seurojen oli mahdollista valita vaihtoehto ”Ei yhteistyötä”.

Taulukko 4. Seurojen tyytyväisyys Palloliiton tukeen, jaoteltuna seuran koon mukaan.

Seuran koko	Perinteisen joukkue toiminnan ulkopuolinen toiminta	Päiväkoti-, koulu- ja kuntayhteistyö	Aikuiset/ seniorit	Futsalin toimenpiteet	Tyttöjen harrastajamäärän kasvu	Palloliiton tukitoimet	Kaikki palvelut
Kaikki seurat	3,64	3,53	3,19	3,31	3,54	3,88	3,54
0–249 pelaajaa	3,60	3,37	2,38	3,20	3,50	3,92	3,35
250–749 pelaajaa	4,02	3,58	3,00	3,50	3,75	3,97	3,66
750 tai enemmän	3,45	3,39	3,38	3,33	3,51	3,77	3,47

Punainen = huomattavasti kaikkien seurojen keskiarvoa pienempi arvo tiettyyn toimintaan liittyen.

Vihreä = huomattavasti kaikkien seurojen keskiarvoa suurempi arvo tiettyyn toimintaan liittyen.

Pienet seurat ovat hyödyntäneet Palloliiton tukea heikoimmin ja olivat sitä kautta vähiten tyytyväisiä yhteistyöhön.

Etenkin ne seurat, joilta puuttuu päätoiminen työntekijä kokivat henkilöresurssit toiminnan kehittämisen esteenä.

Arvio yhteistyöstä seuran alueen mukaan

Alueelliset erot olivat selkeämpiä kuin seuran koon mukaan tehty tarkastelu.

Taulukko 5. Seurojen tyytyväisyys Palloliiton tukeen, jaoteltuna seuran alueen mukaan.

Alue	Perinteisen joukkue toiminnan ulkopuolinen toiminta	Päiväkoti-, koulu- ja kuntayhteistyö	Aikuiset/seniorit	Futsalin toimenpiteet	Tyttöjen harrastajamäärän kasvu	Palloliiton tukitoimet	Kaikki palvelut
Kaikki seurat	3,64	3,53	3,19	3,31	3,54	3,88	3,54
Eteläinen	3,55	3,97	3,44	3,20	3,27	3,82	3,62
Läntinen	3,65	3,60	3,00	3,83	3,83	4,01	3,59
Itä/pohjoinen	3,51	3,10	3,17	2,80	3,37	3,95	3,37

Punainen = huomattavasti kaikkien seurojen keskiarvoa pienempi arvo tiettyyn toimintaan liittyen.

Vihreä = huomattavasti kaikkien seurojen keskiarvoa suurempi arvo tiettyyn toimintaan liittyen.

Erityisesti futsalin toimenpiteisiin kohdistuneissa arvioissa havaittiin merkittäviä eroja. Suurin koettu haaste liittyy olosuhteiden määrään ja laatuun sekä salivuorojen jakokäytänteet, jotka eivät suosi jalkapalloseuroja.

Grassroots-toiminta jalkapallossa ja futsalissa | Työryhmän ehdotukset

1. Palloliiton grassroots-palveluiden konseptien selkeyttäminen ja niiden tunnettavuuden lisääminen.

2. Lasten ja nuorten matalan kynnyksen toiminnan tukeminen.

3. Aikuisille järjestetyn toiminnan potentiaalin hyödyntäminen.

4. Soveltavaan jalkapalloon liittyvän tiedon välittäminen ja neuvonta seuroille.

5. Seurojen futsalin kehittämiseen kohdistuvan kiinnostuksen hyödyntäminen.

6. Grassroots-tietokannan ja dashboardin rakentaminen (seura-CRM integrointi).

Selvityksen toteuttajat

- Selvityksen toteutti Suomen Palloliiton työryhmä, jonka nimitti Tiedolla johtamisen palvelutiimi (TJP)

Työryhmän jäsenet:

Mihaly Szerovay (työelämäprofessori)

Taneli Sopanen (jäsenpalvelupäällikkö)

Henri Louste (tekninen avustaja)

Paavo Kurkaa (seurakehittäjä)

Jarno Haanpää (seurakehittäjä)

Veli-Matti Rinnetmäki (kehityspäällikkö)

Lasse Keski-Loppi (seurakehittäjä)

***Grassroots-toiminta
suomalaisessa jalkapallossa ja futsalissa***
-tietotarveselvityksen löydät
kokonaisuudessaan [täältä](#)